

Opinie: Ik maak me zorgen over de werkdruk van leerlingen

Er zijn docenten die zonder schaamte de meerderheid van de klas een onvoldoende geven. Zoveel onvoldoendes kunnen ook een signaal van de voorbereiding door de docent zijn, maar de leerlingen worden erop afgerekend. | beeld anp / Jerry Lampen

02 november 2018, 03:00

aangepast 02 november 2018, 13:13

Peter de Vries • expert ouderbetrokkenheid bij onderwijsadviesbureau CPS en doet promotieonderzoek over ouderbetrokkenheid aan de Universiteit Utrecht

Het toetsen van leerlingen is een symptoom van wat in de hele maatschappij speelt: je almaar moeten verantwoorden.

Mijn dochter van veertien (vwo 3) voltooide vlak voor de herfstvakantie haar laatste dag van de toetsweek met drie toetsen. Lekker voldaan de vakantie in, de eerste mooie cijfers had ze al binnen. Was het maar waar. Deze toetsweek met acht toetsen werd voorafgegaan door twee weken repetities, ook acht. 'Nou ja', zei ik, 'volgende week ben je lekker vrij.' 'Maar pap, de week na de herfstvakantie staan er ook al drie toetsen gepland.'

De school gaat ons vierde kind gemakkelijk af. Ik heb haar dit jaar opnieuw beloofd dat ik haar trakteer wanneer ze haar eerste onvoldoende krijgt. Een strever is ze gelukkig niet, geloof ik. Maar ik vraag me wel steeds meer af waarom zoveel toetsen nodig zijn.

De reacties van docenten in deze weken zijn ook wel opmerkelijk. Waar de ene docent in de klas zegt dat ze het een goede zaak zou vinden dat ouders aan de bel trekken vanwege de hoeveelheid toetsen, benadrukt de andere dat ze niet voor niks op het vwo zitten en goed moeten kunnen plannen.

Weer een andere docent verzucht dat het nakijken deze keer wat langer duurt vanwege de hoeveelheid repetities die worden afgenomen. Maar ze zijn toch leraar op het vwo en daar kunnen ze toch goed plannen?

uitstroomcijfers

We toetsen steeds meer in het onderwijs. Wellicht komt dat doordat docenten zelf onder druk staan, omdat de uitstroomcijfers van de school hoog moeten blijven. Ook zij worden immers op hun resultaten afgerekend. En wanneer zij hun leerlingen niet regelmatig toetsen, weten zij niet zeker of leerlingen hun huiswerk wel maken en leren. Maar op deze wijze ervaren leerlingen dezelfde druk als hun leraren die zich alsmaar moeten verantwoorden. Ook zijn er docenten die zonder schaamte de meerderheid van de klas een onvoldoende geven. Zoveel onvoldoendes kunnen ook een signaal van de kwaliteit van de toets of de voorbereiding op de repetitie door de docent zelf zijn, maar de leerlingen worden erop afgerekend. Wellicht om hen te 'stimuleren' nog harder te werken.

De vraag is of het vele 'achteraf toetsen' met de nadruk op het behalen van (hoge) prestaties wel goed is voor leerlingen, terwijl er ook andere manieren zijn om leerlingen te volgen in hun ontwikkeling. Bijvoorbeeld tijdens projectmatig werken en bij het maken van opdrachten tijdens de les.

Maar het zijn niet alleen de docenten die deze druk uitoefenen op leerlingen, maar ook vaak hun ouders. Veel ouders hebben te hoge verwachtingen van hun kinderen en willen koste wat het kost hun kind op het vwo, zo laat Martje van der Brug in haar roman Havo is geen optie zien.

We verbazen ons misschien over ouders die zich zo opstellen, maar wat is nou de kip en wat het ei? Als we kinderen op de basisschool al indelen in 'zonnetjes' en 'maantjes' en een kind aan zijn vader verzucht: 'Pap, ik ben nu twee maantjes, op rekenen en taal. Ik ben de allerslechtste van de klas. Waarom zou ik nog naar school gaan? Ik zie elke dag de maantjes, dan begin ik eigenlijk al niet meer.'

eerder thuis

In het voortgezet onderwijs zijn de cijfers vaak eerder thuis dan het kind. Dat gaat via computerprogramma's als Magister, een digitaal communicatiemiddel dat ouders op de hoogte stelt van elk behaald cijfer op school. Maar Magister geeft onverbiddeijk een rode pijl naar beneden aan wanneer het gemiddelde cijfer is gedaald. En: ouders krijgen een pushbericht bij elk nieuw cijfer. En docenten plaatsen

(on)voldoendes in het weekend op Magister. Als je dat allemaal in overweging neemt, dan is het toch logisch dat niet alleen leraren maar ook leerlingen en hun ouders enorme druk en stress kunnen ervaren?

Henri Nouwen

Denk aan de woorden die psycholoog en theoloog Henri Nouwen schreef: 'Als het resultaat van ons werk al te belangrijk voor ons wordt, gaan we geloven in het waandenkbeeld dat het leven één groot scorebord is waarop we kunnen aflezen wat wij waard zijn. En voor we het goed en wel in de gaten hebben, hebben we onze ziel verkocht aan alle mogelijke cijfergegevens. (...) Dan zijn we de moeite waard omdat we succes hebben. (...) Bijgevolg verkeren we voortdurend in de onzekerheid of we wel in staat zullen zijn om te voldoen aan alle verwachtingen die we door ons laatste succes hebben gewekt.' <

© 2019 ND | [Algemene voorwaarden](#) | [Privacyverklaring](#)

Gerealiseerd door [Liones](#)